

Folkhälsomyndigheten

Sammanfattning av rapporten Hur mår samer i Sverige? – Resultat från en enkätundersökning om hälsa, livsvillkor och levnadsvanor bland samer

I den här rapporten presenterar vi resultat från enkätundersökningen Samisk hälsa på lika villkor. Den genomfördes under våren 2021 och besvarades av 3 658 samer i åldern 18–84 år i Sverige. Syftet med rapporten är att översiktligt beskriva hälsa, livsvillkor och levnadsvanor bland samer. Resultaten har även jämförts med befolkningen i övrigt genom data från den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, också den genomförd under våren 2021.

Resultaten i korthet

De flesta samer i den här studien, 73 procent, uppger att de har en god allmän hälsa. Nästan alla, 87 procent, har ett gott psykiskt välbefinnande. Totalt 41 procent av samerna uppger att de har en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Andelen som uppger att de röker dagligen är 4 procent, och andelen som snusar 23 procent.

Jämförelsen mellan samer och befolkningen i övrigt visar följande:

- En lika stor andel samer som befolkningen i övrigt uppger en god allmän hälsa. Även andelen samer som uppger sjukdomar som högt blodtryck och diabetes eller psykiska besvär som ångslan, oro eller ångest är lika stor som i befolkningen i övrigt.
- En mindre andel samer än befolkningen i övrigt uppger sömnsvårigheter, trötthet och psykisk påfrestning. Det är också en mindre andel samer som uppger att de är stillasittande mer än tio timmar per dag, har en riskkonsumtion av alkohol, uppger att de röker dagligen eller att de någon gång har använt cannabis.
- En mindre andel samer jämfört med befolkningen i övrigt uppger bra tandhälsa och att de äter frukt och grönsaker minst en gång per dag.
- En större andel samer än befolkningen i övrigt har ett gott psykiskt välbefinnande. Däremot uppger en större andel samer att de har en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, värk i olika delar av kroppen, astma, allergi, övervikt och fetma. Även andelen samer som uppger att de snusar dagligen är större än i befolkningen i övrigt.
- En större andel samer än befolkningen i övrigt uppger att de någon gång allvarligt övervägt att ta sitt liv eller att de någon gång försökt att ta sitt liv.

Vidare är det en större andel samer som uppger att de har haft svårt att klara de löpande utgifterna under de senaste 12 månaderna. Andelen samer som uppger att de någon gång under de senaste 3 månaderna blivit behandlade eller bemötta så att de har känt sig kränkta är större än i befolkningen i övrigt.

Vad gäller covid-19-pandemin, uppger en mindre andel samer än befolkningen i övrigt att de har testat positivt för covid-19. Däremot uppger en större andel samer att de har varit oroliga för att de själva eller någon närstående ska bli allvarligt sjuk.

Samers hälsa behöver fortsatt följas

Den här kartläggningen är ett första viktigt steg för att följa hälsosituationen bland samer i Sverige och är en av de mest omfattande enkätundersökningar som har genomförts hittills. Studien bidrar till viktig kunskap om samers hälsa, livsvillkor och levnadsvanor och kan ligga till grund både för fortsatt kunskapsutveckling och utformning av hälsofrämjande och förebyggande insatser på lokal, regional och nationell nivå. Det behövs även fortsatta och fördjupade analyser med särskilt fokus på olika grupper bland samer som kan ha sämre hälsa eller sämre förutsättningar för en god hälsa.

[Hur mår samer i Sverige? – Resultat från en enkätundersökning om hälsa, livsvillkor och levnadsvanor bland samer \(Folkhälsomyndigheten.se\)](#)